

Erivajadustega laps klassis

NÄGEMISPUUE

- Normaalne nägemine – 1.0-0.8
- Nägemise aspektid on:
 - nägemisteravus
 - vaateväli
 - kontrastitundlikkus
 - valguse adaptatsioon e kohanemine erinevate valgustingimustega

NÄGEMISPUUE

- **Mida peab õpetaja teadma nägemispuudest?**
 - kas nägemispuue on kaasasündinud või hilistekkeline
 - milline on nägemispuude prognoos
 - kuidas õpilase tajub ise oma nägemispuuet
 - milliseid abivahendeid vajab laps õppetöös, liikumisel jne
 - milline on õpilase erivajadus klassi valgustamisel, töökoha asukohal jms.

NÄGEMISPUUE

- Klassi valgustus (norm 500 luksi)
 - lisaks üldvalgusele ka kohtvalgustus
 - tihti on vajalikud toonitud filterprillid eritugevusega valguse adaptatsiooniks

Klassiruumi sisustus:

- vältida läikivaid, valgust peegelduvaid pindu
- vältida klaasseinu, seinal rippuvaid riieid jms

Õpilase istekoht klassiruumis:

- valgus peaks langema õpilasele tagantpoolt.
- Tihti on parim koht aknapoolse rea esimene pink

NÄGEMISPUUE

Õpetaja käitumine nägemispuudega lapsega:

1. Ära räägi õpilase poole seljaga ega käsi suu ees.
2. Informeeri õpilast aegsasti, milliste materjalidega ja millises tahvli osas tööle hakatakse.
3. Vali tahvlile sobiv kriit ja paberile sobiv pliiats ning kirja suurus (14, 16)
 4. Kodutööde andmisel tea, et nägemispuudega lapsel võtab iga asi tunduvalt kauem aega

Erivajadustega laps klassis

KUULMISPUUE

Norm kuulmiseks loetakse 0-20dB

21-35 dB - Kõne arusaadavus mõõdukas, võib soovitada kuulmisaparaati

36-55 dB - Kõne arusaadavus häiritud vajab kindlasti kuuldeaparaati, soovitav FM süsteem

56- 80 dB – Vajalik kuuldaparaat, FM süsteem

Alates 80 dB – Kõne pole arusaadav, vajalik kuuldeaparaat või FM süsteem, vajadusel sisekõrva implantaat

KUULMISPUUE

Õppesuundade valik Eestis:

- Kakskeelne õpetus (viipekeel ja eesti keel). Lapse esimeseks keeleks saab viipekeel, peale selle eesti kirjakeel.
- Oraalne õpetus – kasutatakse suult lugemist ning kuulmisjäägile toetudes kõnet. Kasutatakse kuulmise abivahendeid (FM, implantaat jms).

KUULMISPUUE (Tabel A. Püss)

Kuulmispuudega lapse tavakooli integreerimise plussid	Kuulmispuudega lapse tavakooli integreerimise miinused
Võimalus käia elukohajärgses koolis. Säilib vanematega lähedane kontakt	Üks vanematest peab jääma tavaliselt koduseks või töötama osalise tööajaga, et abistada last tavakoolis püsimisel
Võimalus õppida oma puuet nägema ka tavakeskkonnas	Laps võib hakata tundma ennast ülekoormatuna või üleliigsena
Omades sõpru kuuljate seas hakkab ta ennast samastama ka kuuljate laste grupiga	Identifitseerimisraskused kuuljate ja kurtide grupiga. Last ei võeta kummaski grupis omaks

KUULMISPUUE

Kuulmispuudega lapse tavakooli integreerimise plussid	Kuulmispuudega lapse tavakooli integreerimise miinused
Väiksem oht saada puude tõttu sildistatuks	Tavakoolis on puudulikud tingimused, mürafoon suur, palju lapsi jne.
Laps on samade eelduste olemasolu korral õppimises ja teadmiste omandamises märksa edukam kui erikoolis õppides	Õpetaja ettevalmistus on puudulik. Ebapiisavalt tugisüsteeme (logopeed, eripedagoog) ja lisavahendeid
Laps näeb tavaelu plusse ja miinuseid, ei ole hoitud "vati sees"	Puude tõttu ei kaasata last piisavalt õppetöösse

KUULMISPUUE

- Klassiruumis esilekerkivad probleemid:
 - Taustamüra (ventilatsiooni- ja soojusseadmed, inimeste omavaheline jutt, toolide nihutamine jms)
 - Klassiväline müra – kõrvalklassidest tulev müra, tänavamüra
 - Kaja – tekib tühjades ruumides, kus pole piisavalt heli neelavaid pindu
 - Akustika – piirab kõnetaju ja eesmärgipärast käitumist.
 - Taustamüras kõnele keskendumine on arenguline oskus, mis omandatakse 13-15-aastaselt.

KUULMISPUUE

- **Õpetaja klassis:**
- - valgusallikas ei tohi olla õpetaja selja taga, sest see tekitab näole varju
- Pöördu lapse poole nimeliselt või kerge õlapatsuga, vaata talle otsa
- Ära anna korraldusi selja või küljega klassi poole seistes
- Pöördu ka kaasõpilaste poole nimeliselt
- Soovitav on istuda poolkaares, et kuulmislangusega laps näeks ka teiste laste nägusid.

KROONILISELT HAIGE LAPS

- KROONILISELT HAIGE LAPS ON SEE,
 - kes ei saa kunagi terveks
 - peab oma elu elama teatud piiranguid arvestades
 - vajab sagedast haiglaravi ja/või ravimite manustamist
 - peab õppima elama koos haigusega
 - haigusperioodid on muutlikud ja korduvad

KROONILISELT HAIGE LAPS

- PROBLEEMID KOLLEKTIIVIS:
 - laps puudub sageli, tekivad suhte- ja õppimisprobleemid
 - õpetajate suhtumine halb, kuna laps jääb pidevalt aines maha.
 - Lapsevanema rahulolematus
 - Probleemid esmaabi osutamisel

VANEM JA LAPS

Riskirühma kuuluvad emad ja lapsed:

- Psüühilised probleemid raseduse ajal või sünnitusjärgselt.
- Eelpoolnimetatuga lisanduvad psüühilised probleemid
- Varasemad traumaatilised rasedused ja sünnitused
- Varem surnud laps
- Omaste kaotus
- Halvad suhted lapse isaga
- Puuded naise identiteedis
- Raske ja muutuv sotsiaalne olukord
- Uimastite kasutamine
- Haige või puudega laps peres

VANEM JA LAPS

- **HEA VANEM ON SEE, KES:**
 - tagab lapsele kodu
 - stimuleerib füüsiliste ja vaimsete võimete arendamist
 - Tunnustab last
 - Oskab lugeda "ridade vahelt" ja ennetab probleeme
 - Loob kontakte ja on kursis lapse suhtlusvõrgustikuga
 - Leiab aega olla lapsega kahekesi
 - Ei pööra naljaks ega alahinda lapse muret
 - Ei manipuleeri lapse süütundega
 - Ei teosta rollivahetusi
 - Armastab last tingimusteta
 - Säilitab enesevalitsemise
 - Ei pea last "enda omaks" vaid toetab lapse iseseisvumist
 - Kehtestab koos abikaasaga lapsele ühtsed nõudmised
 - Suudab vastu võtta lapse vihapurskeid
 - Pöörab võrdset tähelepanu kõigile pereliikmetele
 - Hindab abikaasat
 - Austab oma vanemaid
 - Tegeleb oma huvialadega
 - Elab täisväärtuslikku elu laste täiskasvanuks saades
 - Ei sega end oma täiskasvanud laste ellu
 - Usaldab oma lapsi lastelaste kasvatamisel
 - Oskab vananeda väarikalt